

Către: Dl Ion PERJU,
Ministrul Agriculturii, Dezvoltării Regionale și Mediului

Nr. 26/20-AP din __ martie 2020

Stimate Domnule Ministru,

Asociația Businessului European din Moldova (EBA Moldova) Vă prezintă înaltele sale considerațiuni și în contextul modificării Codului Funciar, prin acordarea posibilității legale de schimbare a destinației terenurilor agricole de calitate superioară, în scopul extragerii substanțelor minerale utile, cel puțin, a celor de importanță națională, comunică următoarele.

Astfel, redacția art.56, alin.(5) din proiectul Codului Funciar, propus spre reavizare, blochează în continuare activitatea întreprinderilor miniere – producătoare de materiale de construcții de importanță strategică națională, care exploatează la ziua de astăzi zăcăminte de substanțe minerale utile, pe terenuri de calitate superioară.

În același timp, prin Hotărârea Guvernului nr.646 din 20.07.2010 a fost aprobată lista exhaustivă a substanțelor minerale utile de importanță națională: *petrol, gaz natural, calcare, argile, ghips, nisipuri de cuarț, gresie, granit, ape potabile, ape minerale curative*. Ținem să menționăm că, Ministerul Economiei și Infrastructurii, în vederea identificării unei soluții, a venit cu propunerea către MADRM asupra acordării posibilității de schimbare a destinației terenurilor agricole de categorie superioară cel puțin pentru substanțele minerale utile de importanță națională, pornind de la prevederile Hotărârii Guvernului nr.646 din 20.07.2010 cu privire la aprobarea listei substanțelor minerale utile de importanță națională.

Reieșind din importanța subiectului MADRM a convocat la 09 decembrie 2019 o ședință de lucru, condusă de Secretarul de Stat, dnul Mihail Machidon, la care a participat întreprinderile miniere, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Institutul de Pedologie, Agrochimie și Protecția Solului și alte instituții interesate, în rezultatul căreia MADRM a declarat că ar trebui luate în considerare și introduse modificările de rigoare în proiectul Codului Funciar, în vederea acordării posibilității legale de schimbare a destinației terenurilor agricole de calitate superioară în scopul extragerii substanțelor minerale utile de importanță națională.

Însă, contrar celor stabilite la ședința din 09.12.2019, MADRM nu a efectuat modificările corespunzătoare în proiectul Codului Funciar, dar a inclus în Sinteza obiecțiilor și propunerilor refuzul de acceptare a schimbării destinației terenurilor agricole de calitate superioară, fapt ce creează o situație de incertitudine și blocaj în desfășurarea activității de extragere a substanțelor minerale utile.

La acest subiect, MADRM în sinteza obiecțiilor și propunerilor a invocat faptul că *pentru a justifica necesitatea schimbării destinației terenurilor agricole de calitate superioară, este necesar de date despre câte rezerve de zăcămint sunt cercetate și exploatate, suprafața sectoarelor atribuite în folosință, suprafața terenurilor agricole atribuită care se află în exploatare și suprafața terenurilor agricole recultivate.*

Însă, acest argument nu este unul pertinent, întrucât însăși MADRM, inclusiv prin instituțiile din subordine, deține toată această informație. Or, semnarea contractelor de folosință a subsolului ține nemijlocit de competența MADRM, iar perimetrele geologice și miniere sunt atribuite de către Agenția pentru Geologie și Resurse Minerale (AGRM), care este o autoritate administrativă din subordinea MADRM. De asemenea, întreprinderile miniere prezintă anual către AGRM formularul 5-Gr, în care se includ toate datele ce țin de exploatarea miniere, iar către Inspectoratul pentru Protecția Mediului (o altă instituție din subordine) se raportează informația privind recultivarea, inclusiv suprafața terenurilor agricole recultivate.

Un alt motiv invocat de către MADRM în Sinteza obiecțiilor și propunerilor este faptul că *sunt semnale din teritoriu că unele cariere nu sunt recultivate sau sunt stopate, suprafețele date fiind excluse din circuitul agricol și abandonate, iar Inspectoratul pentru Protecția Mediului nu susține inițiativa de a retrage terenurile agricole de calitate superioară din circuitul agricol pentru extragerea substanțelor minerale utile, motivând*

că se vor degrada terenurile agricole de calitate superioară și se vor cauza prejudicii domeniului agricol și mediului.

Această abordare este una greșită, deoarece nu putem plasa pe același cântar întreprinderile miniere care respectă cadrul legal, cu întreprinderile care admit abateri în procesul de exploatare minieră. În cazul în care carierele nu sunt recultivate sau prin alte modalități nu respectă proiectul de recultivare, atunci urmează să fie aplicată răspunderea pentru încălcarea legislației de către acele întreprinderi miniere, dar nu de a crea un blocaj la nivel de țară pentru toate carierele. Or, cadrul legal existent stabilește în sarcina întreprinderilor miniere o serie de obligațiuni, inclusiv obligația de recultivare a terenurilor. Iar, pct.27, lit.i) din Regulamentul cu privire la modul de transmitere, schimbare a destinației și schimb de terenuri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1170 din 25.10.2016, prevede expres că *în cazul schimbării categoriei de destinație a terenurilor pentru exploatarea zăcămintelor de substanțe minerale utile, se anexează suplimentar proiectul de recultivare a terenurilor sau actul comisiei autorității administrației publice locale privind finalizarea lucrărilor de recultivare a terenurilor (în cazul extinderii carierelor existente ori al solicitării de noi terenuri în localitatea respectivă sau în altă localitate), pentru exploatarea de zăcăminte minerale utile epuizate; Nu se permite transmiterea (schimbarea categoriei de destinație) terenurilor pentru extinderea carierelor fără prezentarea actelor privind recultivarea și reîncadrarea în circuitul agricol a terenurilor atribuite anterior, conform proiectului și planului calendaristic de exploatare și recultivare a zăcămintelui.* Astfel, statul deja dispune de o serie de pârghii în vederea asigurării recultivării terenurilor și este necesar doar dorința de aplicare și executare a prevederilor legale, dar nu de a interzice în general exploatarea minieră.

Un ultim aspect la care s-a referit MADRM în sinteza obiecțiilor și propunerilor este faptul că *pentru a nu admite stoparea activității întreprinderilor miniere, este necesar ca componenta de mediu, responsabilă de domeniu, să prezinte o argumentare fundamentată în baza evaluării costurilor și beneficiilor, atât pentru societate, mediu, cât și mediul de afaceri, și să îmbunătățească actele normative în domeniul solului, în special Codul Subsolului, Codul Contravențional.*

În această privință, pentru a nu admite stoparea activității întreprinderilor miniere, susținem necesitatea prezentării de către componenta de mediu a unei argumentări bazată pe analiza riscurilor și beneficiilor, precum și îmbunătățirea sau îndeplinirea cadrului legal pentru cazurile de nerespectare a legislației în domeniu.

Totodată, nu putem trece cu vederea faptul că în sinteza obiecțiilor și propunerilor, MADRM nu s-a referit la Hotărârea Guvernului nr.646 din 20.07.2010 prin care a fost aprobată lista exhaustivă a substanțelor minerale utile de importanță națională, deși la ședința din 09.12.2019 MADRM a acceptat propunerea Ministerului Economiei și Infrastructurii privind acordarea posibilității de schimbare a destinației terenurilor agricole de categorie superioară cel puțin pentru substanțele minerale utile de importanță națională.

În contextul celor expuse, constatăm în mod imperios necesitatea completării proiectului Codului funciar, prin introducerea în art. 56, alin. (5) a unei litere noi, cu următorul conținut:

„c) pentru extragerea substanțelor minerale utile de importanță națională aprobate în Hotărârea Guvernului nr. 646/2010, în hotarele perimetrelor miniere.”

Ținem să menționăm că completarea dată va acorda posibilitate companiilor cărora anterior le-au fost atribuite perimetre miniere și care deja dețin dreptul de folosință și proprietate a solului (terenurilor agricole), să-și continue activitatea în domeniul extragerii zăcămintelor minerale urtile de importanță națională.

Cu deosebită considerație,

Mariana RUFĂ,
Director Executiv
Asociația Businessului European

